

אריאל שרון / יוסף עוזר

על האיש

לשיר לא על האיש, לא על בלוריתו, לא על הטהר.
רבים עזי רוח, טרוםפלדור רק יד אחת לו
אשיר- כי עם היד הבודדת הנה האיש נקי כפיים.
ראוי להתנשא בספר הימים שלא כתבנו פראוי,
שבאנלת אנו מוחקים אותו ונותרים ערומים ואוילים.
מאזין שירי לרוכב ההוא על סוס במשעולי הארץ, איש המעדר,
להקים יד בטרם יד ענקים זדונה ובוטחת, תשים לאל,
לשורר את צורפי הפסוף העניים בירושלים,
אנשי מדע, מכליאי חטה, בהם בגדנו, השפחנו שגב מעשים,
שעור קומתם, אבדנו גבהם ודרך שפלוסו
סתמום פלשתים, וימלאום עפר. ואת הסתום בקשתי להסיר,
לא בהשתחנה לאיש, אל קדש המסירות ההיא
באות מלים אלה, לא אל פסל שיש בכפר ולא פסל ארד.

שורש

בשנת תרפ"ב היא 1922 - והנערה ורה-דבורה אשר בטיביליסי בגרוזיה,
קשרה נפשה בנפש סמואל-שמואל, והם שניהם נושאים ציון לב ועינים.
ימים בהם כבר העלה משורר על הנגר מלים חדשות, מאירות-
דבר על "אמה ולשון", ביאליק, בימי איר של שנת תרע"ז
לשון ואמה: "פאלו היינו אומרים: הצמיסה והצומח..."
הלשון היא החוט, עליו נחרזות תמורות הנפש...
הפל נלקח, נגזל, נטל, אף קרקע נגזלת - הכל, לבד הלשון"
ודבר שירה הניע עם ונאנשים נשאו אלפים שנה בצרור קטן:

צרור קטן לקחו עמם גם דבורה ושמואל אין יודע אם דבר משורר
את לבם הניע, אך שירה היתה בהם גורפת גוף ורוח.
אין גדול מזה להיות דבר אלהים חיים - ובכפר מל"ל בנו בית ומיד
סקלו אבנים, חרשו וזרעו ונטעו.
ובשנת תרפ"ח, היא 1928 נולד אריאל, מפרי הארץ, וראו כי טוב.
כתבו את הארץ כילד לומד במחברת כתבו באלף בית את הארץ
כדברי ביאליק בשנה ההיא בחדש טבת בתרפ"ב:
"אותיות, מסמלות צורות ההשפעה הרוחנית ומצינות את דרך-הרוח,
צריכות ליעשות שתפים למעשה בראשית - - -

והארץ אהבה את חרישתם ובנינם אך פתיבת הארץ קשה:
קול נשמע: בני ערב מתקבצים להכות את מל"ל לפי חרב
מהרה האם, והצפינה את שני ילדיה ברפת אשר בכפר
ויצאו הגברים ובגדים כלי מלחמה. ולא נראה אויב,
רק צל צפור עבר ונשיאים ורוח והכפר שב לחרש ולזרע.
והיה אריאל אות חדשה, וגדל אריאל אל שלוש שנותיו ובאחד הימים
נפל אל הסלע, ודם נגע באדמת הארץ.
ותקחחו אמו בזרועותיה הלכה בעז לכפר סבא, ושב ורפא לנער.

ורוחו צולחת הר וגבעה ושָבִיל, נְדַרְכִים עֲקֹבוֹת צַעְדֵי
 גְּבֻעוֹת מְגַלִּיל וְעַד נֶגֶב שֵׁיִדְעוּ צַעְדֵי יְהוּדִים לוחֲמִים עַל הָאָרֶץ
 רִיבֵי הַמְּבַהֵלֶת שֶׁל אֲנָשֵׁי מִצְדָה, נַעֲקָרִים מִבֵּיתֶם בְּאִמָּה, נַעֲרָכִים לָמוֹת.
 הוֹלֵךְ אֶרְיָאֵל בְּצַעַד שְׁקֵט, רוֹשֵׁם בְּרַגְלָיו עֵקֵב בְּצַד עֵקֵב אֲשֶׁר הָעֵבֶר לֹא יִשְׁפַח.
 אֲשֶׁר הָעֵתִיד יִבִּיט בּוֹ כְּמוֹ שֶׁמִּבֵּיט הַגִּישׁוּשׁ הַמִּבֵּיט מִגְבוּהָ.
 רַבִּים הִכִּירוּ אֶזְזוֹת הַקּוֹל הַחוֹצֵב שֶׁל הַמְּשׁוֹרֵר שֶׁנִּשְׁמַט מוֹלוֹז'יִין
 שֶׁבִּנְהָ אֶת בֵּיתוֹ בְּאַחֲזֵת בֵּית הַיָּא תַל אָבִיב :

"נבזים ונבלים נהיה אם ביום החג הגדול והנצחון, ביום שלו הטיפו ונבאו הנביאים, לא נרים את דגלנו
 שלנו, דגל האחדות של עם אחד ושפה אחת. כלמה תכסה את פנינו. לא ריקם יצאנו מארצנו. הארץ
 לא הקיאה אותנו. כפרי דשן ובשל הנושר מן האילן כן נשלנו מארצנו, מרשות היחיד שלנו, לרשות
 הרבים של האנושיות."

אם חלם אריאל לרעות צאן, אם אנה לחרש, צוּתָה הַשְּׁעָה : אֶתָּה לוחֵם!
 ובשנת תש"ז היא 1947, וְהַפְּרִי שֶׁנִּשְׁלַח מִהוֹרָיו הוּא קָצִין מִחֻלְקֵת נוֹטְרִים.
 יוֹדְעִים כְּבָר הַכֹּל מֵהָ אֶרֶץ לְיְהוּדִים, אֵיכָה פְּרָחָה הַשִּׁיטָה
 וְהַשְּׁמֵשׁ זָרְחָה, הַאִירָה פְּנִים לְשׁוֹחֵט, וְהָאָרֶץ מִמְתִּינָה לְהִיּוֹת מִחֻדָּשׁ מְדִינָה.
 אֵדָּ מֵהָ יַעֲשֶׂה? בְּמָה יָקוּם הַיְשׁוּב? מִי יִהְיֶה לְצַבּוֹר לְעֵינֵינוּ? יִשְׁמֹר מִכָּל צַר?
 הַכְּלָנוּת רַבּוֹת עוֹד בְּאָרֶץ, וְשָׂרוּ :

במשעול הרץ הגיאה
 ראינוה, ידידי,
 במושב קראו לה איה – איה-
 ובגדוד קוראים לה אי.

אי, אי, איה, אי
 אי, יפית בצמותיך
 הקלועות לך לראשך
 אי, אי, איה, אי –
 אי, הלב - אי, הלב - מושך אליך
 כי הלב זוכר "יא-שיך"!

אמר בן-גוריון:
 "... צרוף של אוטונומיה ושטח - זהו בסיס להתפתחות רבונות יהודיה: "עם רבוי מושבים
 ארציים, בעיר ובכפר, עם הרחבת שטחם ... יתהוה, תגדל, יתבצר ותגבר אוטונומיה
 ארצית שלנו ויבנה מדינת יהודים".

[בן-גוריון, הוועידה הרביעית של אחדות עבודה, 1924, הוצאת אחדות העבודה, תל אביב 1926, עמ' 30]

למד אריאל נערי ישראל סוגיית מארב וכלי מלחמה.
 ברוח קר של גליל למד קר רוח, ולבו מהדס בין שדה התלתן לבין שדות הקרב.
 כבוא בן-נון יהושע, על העי, חזר השעור: אל פחד מאויב מתנפל!
 כגדעון בתנ"ך: דלים, מעטים, גם אם רק פדים ריקים ולפידים יש בידיכם,
 השעה גדולה וכמעט הכל יודעים את גדלה האדיר של זו השעה –
 שאין לה מחוג גדול או קטן – שפך אשר ישראל שמו הוא-הוא המחוג.
 אמרה השעה בקולה הבהיר שכמעט כל יהודי שמע:
 ומי ששמע היה לבו אוהב שמים ומי שנמנע מלשמע נחבא מאחורי ה"יראה" ...
 כי השעה דברה וקולה קול מתגלגל בכל המחנות מקמין ומשמאל

כה אמרה הבת קול :

"ממשלת הוד מלכותו רואה בעין יפה את יסודו של בית לאמי לעם היהודי בארץ ישראל, ותפעל במיטב מאמציה להקלת השגתה של מטרה זו, מתוך הנחה ברורה שלא יעשה שום דבר, שיש בו לפגע בזכויות האזרחיות והדתיות של העדות הלא יהודיות, או בזכויותיהם ומעמדם המדיני של היהודים בכל ארץ אחרת"

ויאהבוהו חילוי וילכו אחריו, המצביא, פאילה אחר הצבי וכשיר הזה צעדו ושרו :

"שאו ציונה נס ודגל-
דגל מחנה יהודה-
מי ברכב מי ברגל-
נעש נא לאגדה..."

והלב נשגב מלהביו, נדהמו הימים,
רכב עיראק וצבאותיו חשבו כי יוכלו, ולא היא,
כי סגר אריאל וחילוי את מעברות הירדן ושקט ואין מחריד.

טו' איר, תש"ח חבוש חגורו ונשקו במבצע בן נון
הנה יעלה על מצב לטרון אך לגיון ירדני עז וחזק שם.
ויבואו הרגלים וכלי שריון מקבוץ חלדה.
ועלה אריאל שרון עם כח החלוצי, וידו חבושה בגבס.
והקרב כבד, והאיר האויב את השמים
ואם החשד הוא ידיד ללוחם, אין כאור אכזר ההופך את הסמוי
גלוי לאש האויב, חשוף לכדורי המות, והארץ רואה ונחרדת :

עברו הגבורים אשר לאריאל את הכביש המוביל לירושלים,
המצב מהם והלאה, כמטחוי קשת והם חוסים בינות סלעים ועשב.
ערפל כסה את העמק עב וכבד. בא כמתת משמים, ובהתפוגג הערפל
שלח באויב אש עזה, מסביב הרוגים ופצועים,
פקד אריאל על עזריאל שבח אשר על המרגמה : אש!, אש!
נהרג עזריאל טרם ישיב לאויב מנה אפים.
נסוגו כל הגבורים אשר לאריאל ועלה אדמדם השחר.

בעת ההיא הביט האויב והבחין בחיל אשר לאריאל
והנה הם שפופים בחיק העשב ובחביון תל וסלע.
שלח האויב אש ממטוסיו ובער העמק.
שוב נפצע אריאל, מבטן עד ירדן והפצע רע.
סגרה האש מכל עבר ולשונותיה חורכות וכבדה מאוד הנשימה.
גם חרבו המים, גם התחמשת כמעט ואזלה. חמקו כלם,
נמלטים, נסוגים מן הקרב, כשל הקרב אבל הנה...

"הנה תמו יום קרב וערב
המלא זעקת מנוסה..."

"ואומה תעמד - קרועת לב אך נושמת...
לקבל את הנס האחד אין שני..."

ושוב הוצרו אויבי ישראל ויחגרו אריאל כארבעים גבורים
ושם שם לגדוד והוא – מאה ואחת: כשונה תורת מלחמה,
כידוע: אין שונה פרקו מאה פעמים כשונה פרקו מאה ואחת!
כי תורת מלחמה תורה היא והעת, עת פקוח נפש אם רק - הנפש פקחת!
והיתה ידיהם אמונה וישראל יושבים מעט-מעט לבטח.

ויחי בליה, ליל ה- 13 באוקטובר, 1953,
אל הישוב יהוד באו בכלי רצח, אם ושני ילדיה הרגו בשנתם.
אז יצא אריאל על קיבה להכות ברוצחים, ב"מבצע שושנה"
בליל 14-15 באוקטובר בראש 130 חיילים ועל גבם 700 ק"ג חומר נפץ.
ראש המטה הכללי צוה על פיצוץ בתי הכפר. רס"ן אריק שרון שגס מתננים-
נמלטו גברי קיבה, נדמו הבתים ריקים מכל יושב.
הפלו הבתים על ששים ותשעה איש ואשה ועולל.
אז טלטלה הארץ, הניעה כל הר, נעו אמות הספים, שפלה רעדה פרעש.
"בא דוד ברוג'יון לאריאל ולחש: 'לא חשוב מה יאמרו בעולם על זה,
חשוב כמה ירתעו הערבים אשר סובבים אותנו סביב'.
אבל פילוסוף, איש הרוח, חשב אחרת, כגון ונרה אל חוט הסערה:

ואמר ליבוביץ' ישעיהו:

ואם החרב היא-היא "צור ישראל" – אז גם קיבה אפשרית ומתרת... זהו הענש האים
של העברה על האסור החמור של "לא תשא את שם אלהיך לשוא". מתוך עברה על
אסור זה אנו עלולים להקים את ביתנו השלישי על קללתו של יעקב אבינו.

4

איש הקרב אוהבים ואויבים לו, גם מחוץ גם מביתו, מבית.
במים קדומים שערי נצחון לו הקימו, אף תמיד בתשית השער
היתה אבן אחת מתערערת: בודקת, בוחנת, חדה לפעמים, כמו תער,
לבדק אם עומד המנצח על אדן הצדק, על אבן הבחן של ישר.
או שמא ערער הוא, צולע, וסר בטחון.
אם חרב משפט לו או שמא שרביט עריצים, להט חרב מתהפכת.
אם מפעס או שגעון-זנבות שועלים יבעיר ובשדות אויב ישלח,
אם מארה יעביר בנפש העם, שאף שב לארצו ובה החל רק לפרח.
ועוד הרבה לעשות, ורבות יריעות יש לכתב בהן יריעו לאיש
תקצר היריעה הזו המבקשת להפליג בדברים, ללבנם באמת האמת.

הוא קבע מסמרות: "לא חוזרים עד שמבצעים!"
מסמרים שפאלה, אלפים שנה, לא ידעו יהודים!
כל דבר מה ממסמר הוקע על צלב האימה, יהודים נרתעו מסמרות לקבע,
אולי שנים בלבד: למזוזה. אבל אריאל החלטי: "זוהי גאנת יחידה!"
שמעו ועשו ויחידה אחת הפכה להרבה גדודים.

לא אגדה רעי

שנת 1956 מלאו סאת הרשע בני עזה.
ויעט כמעיל, קנאה, בא צבא ישראל המדברה, סיני, רפאל איתן וגדודו
ואריאל מנגד לו. אוחז בכל מעברי המתלה וצבא מצרים אורב לו,
למרדכי גור וכל חיליו, והאש כבדה עליהם, ברזל בברזל במלחמה.
ונפלו מאתים וששים ממצרים וישראל מבכים ארבעים ושלושה.

צעקו קציני הצבא על תעוזת אריאל כי הקצין והבאיש.

ובאה צעקתם למלכות. ואמר אריאל את אשר על לבו אודות דין מלחמה-
כי ערב אני שבעתים לכל חילי מאשר למפקד שמבטחו במשרד...
והארץ שקטה. ונסוג ישראל מסיני, ולא אנדה רעי. לא אנדה!

ששת ימים.

והשנה היא תש"ז, היא 1967. וחגגה הארץ את גילה הצעיר,
נערה בגילה נראית זכה ופורחת:

על מפתנו של יום העצמאות
על מפתנו של זה היום הקם
והרואה את המדינה נושאת
מגבול אל גבול צלקת אש ודם
על סף החג וסוף הזכרון
בלאט אומרת ישראל דברה
אל שבע המדינות הנדברות
להשיבה חיים אל עפרה...

(אלתרמן)

ונבה לב נשיא מצרים ובאו צבאותיו סיני, המדברה.
ודמשק שלחה כלי טיס לעוט על הארץ.
נפלו שש מטוסים והובישה העיר דמשק ושפלו צריחי מגדליה.
התחזקו שבע צבאות ערב ועלתה על לבם משאלה:
איש את רעהו יעזרו את פלסטין יתקפו מדרום, מצפון, ומזרח.
אז סגר נשיא ארץ היאור את מבוא היס מהנגב.
ופג לב כל האזרח בישראל והימים ימי איר והחטה טרם לחם.
וברור לכל כי מרד הלב, נפיל גבורים, נחיל מות.
ועלה על מצרים צבא ההגנה לישראל.
וחלש אריאל ואגדתו על אבו-עגילה, הכה כל רכב ברזל.

רוח חדשה נשבה.

גדלה מפת הארץ- ממדבר סיני עד גבול מצרים.
וירושלים וחברון ושכם עד החרמון הצופה פני דמשק.
והעם אוכלים ושותים ורוכשים צלחות חרסין סיניות בעזה...
קבלני עפר נוסעים מצפון אל דרום והארץ שמנה,
ותמונות אלופי המלחמה חקוקים על דגלונים, נתלים בחג הספות בספות---
ליד תמונות משה ואהרן, בקדושי עליון, ליד ארבעת המינים.
שוב "עין שמים אודמת" - אבל ממדורות חוגגים-
עירמים, על החוף בסיני, שמחים והוזים, מעשנים...

אני הייתי ילד, רוקד עם כל האדם העולה לכתל המערבי.
רק אחר כך אדע: "מי צריך את הניתקון הזה!" לחש משה דין,
מי צריך. מי צריך?

הבולדוזרים נעו לא מעצמם- מישהו פקד, כך פקד: **הרחיבו!**
והכתל הצר, הגבוה, העצוב, שמע את רסוק הבתים מסביבו,
שמע גגות נופלים וקירות מתהפכים כמו בני מעים,
וכאלו הפקדה - **הרחיבו!** ערבבה אותיות ויצרה: **הרחיבו!**
הפוך על הפוך ודמיון גאלה התהפך בקרב, בקרבנו.
ומה שהרחיב נפש החרב את הגוף מפנינו.

כָּךְ נִקְלַע אִישׁ הַקִּלְע, עַל כְּרַחוּ לְמֵאֲבָק שֶׁנִּשְׁקוּ אַחַר, וְחֻקִּיו אַחֲרִים.
 רוּחַס הַפְּזוּרָה שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל מַחֲשַׁבֶּת טִיבוֹ שֶׁל הַבַּיִת, בֵּיתֶם.
 מַהוּ טִיבוֹ שֶׁל הַבַּיִת הַזֶּה הַנִּבְנָה, אֶל מַה יִּתְיַחֲסוּ הַחַיִּים בּוֹ?
 אִם אֶל הָעֵתִיד לְלֹא הָעֵבֶר, אוֹ אֶת הָעֵבֶר שֶׁנִּכְנַס פְּתָאוּם וְהוֹפִיעַ?
 פַּה רַחַל אֲמַנּוּ, פַּה סִפּוּר הָעֵקֶדָה וּבִינָיָהּם יִשְׁמַעְאֵל מִכָּה בּוֹכָה וְגוֹנָח!
 וְאַרְיֵאל, הָאִם יָדַע, הַיּוֹדֵעַ, מַה שֶׁר יִשְׁעִיָּהוּ:
 - הוּי אַרְיֵאל אַרְיֵאל קִרְיַת חֲנָה דָּוִד סִפּוּ שְׁנָה עַל שְׁנָה חֲגִים יִנְקִפוּ!
 וְהַצִּיקוֹתַי, לְאַרְיֵאל; וְהִיתָה תֵּאֲנִיָּה וְאֲנִיָּה, וְהִיתָה לִי כְּאַרְיֵאל. שֶׁר יִשְׁעִיָּהוּ.

על מות הבן

בְּעָרֵב רֵאשׁ הַשְּׁנָה בִּשְׁנַת תשי"ז, אוֹקְטוֹבֶר 1967 וְגוֹר בְּנוֹ שֶׁל אַרְיֵאל
 מִשְׁחַק עִם יַעֲקֹב חֲבָרוֹ בְּרוּבָה צִיד יָשׁוּ, תְּלוּי עַל קִיר הַבַּיִת.
 טְעֵנוּ הַיְלָדִים אֶת הַרוּבָה בְּאֵבֶק שְׂרָפָה וְהַיְלָד יַעֲקֹב לַחֵץ עַל הַהֶדֶק.
 וְהָאֵב, אַרְיֵאל שׁוֹמֵעַ יְרִיָּה, וְהִנֵּה גוֹר בְּנוֹ מוֹטֵל אֶרְצָה וְדָמוֹ בְּרָאשׁוֹ.
 וְגַם אִם עֲצָמוֹ מִסִּפּוּר הִירְיוֹת אֲשֶׁר שָׁמַע הָאֵב בְּחַיָּיו, לְלֹא מִסִּפֵּר.
 כִּי אֵין מִסִּפֵּר לִירְיוֹת אֲשֶׁר יָרָה עַל אוֹיְבָיו, לֹא פִעַם בְּחַרוּף נִפְשׁ
 אֲדָּ רַק זֹו הָאֲחַת שֶׁנוֹרְתָה פְּלָחָה אֶת לְבוֹ כְּלוּ, קָרְעָה עַד חֲדָרֵי חֲדָרִים.
 גְּלִתָּה כִּי הָאִישׁ הַמְרָגֵל בְּקִרְבוֹת, אֵינּוּ כִּי נֶאֱהָ בְּעֵינָיו הַמְּוֹת,
 לֹא כִּי יֵאֱהָב מִרְאוֹת הַרוּגִים וּשְׁשׁוֹן נִצְחוֹן. מִפְּלָה הוּא נָחַל, מוֹחֲצֵת,
 מִפְּלָה לְלֹא קֶץ, כְּכֹל מִיֵּן הָאָדָם: אֵין גְּבוּרָה אֲמִתִּית מוֹל חִידַת חַיִּים מִתְּהַפְּכָת.

קו ללא לב

רַעִיָּה נִרְצָעָה וְנִצְחִית,
 אִם כָּל חַי הַצּוֹפֶה חֲצַרְמוֹת,
 אֶת שׁוֹמֵרֵת הַקּוֹ הַיְחִיד,
 הַמְּבַדִּיל בֵּין חַיִּינוּ לְמוֹת [שִׁיר שִׁמְחַת עֵנִיִּים]

אֲנִשִּׁי צָבָא חַיִּבִים בְּהַרְהוּר נוֹקֵב עַל דְּבָרִים מוֹצֵקִים שֶׁבַחְמֵר.
 כִּי הַחֲמֵר יָגֵן עַל הַחַי, הַדּוֹמָם מִטְבְּעוֹ הַמְּפִתִיעַ, כַּחוֹ רַב לְסוֹכְךָ לְהַצִּיל מְמוֹת.
 וְאֲמַנְסָ זֹאת יָדַע רֵאשׁ מִטּוֹת הַצָּבָא בְּשִׁעְתּוֹ, רַב אֶלוּף בְּרַ לֵב,
 וְהַצִּיב חוֹמָה בְּצוּרָה חוֹמַת אָבּוֹ וּבְרָזֵל וּבִטּוֹן לְאַרְךָ גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וּמְצָרִים.

לֹא כֵן אַרְיֵאל, הוּא חוֹלֵק נְחֻרְצוֹת עַל דְּבַר הַחוֹמָה הַבְּצוּרָה
 מִדּוֹעַ יְבוֹא הָאוֹיֵב מִפְּנֵים – הָרִי יוֹכֵל לְהַעֲרִים וְלִסָּב מְאֹחֹר...
 חוֹמַת הַמְּסִתּוֹר תִּהְיֶה לְמִכְשׁוֹל – קוֹ הַמְּגֵן יִהְיֶה לְמִלְכָּדָת! הוּא מִתְרַיע:
 כְּעֵצָם בְּגָרוֹן, הַחוֹמָה הִיא- חוֹנֵקֶת יְזָמָה, הִיא אֵינְנָה חַיָּה וְאֵינְנָה נוֹשְׁמַת!
 מִבְּקֵשׁ אַרְיֵאל תַּחֲלוּפָה: עֲצַבֶּת פְּלָדָה שֶׁתִּסַּע וְתַחֲנֶנָּה חֲלִיפוֹת,
 יִסְעוּ וְיַחֲנוּ, כְּהַרְגֵל הַיָּשׁוּן הַהוּא שֶׁל הַיּוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר.
 יְנוּעוּ, יִכִּירוּ כָּל דְּיוֹנָה, יִהְיוּ סְעָרָה וְלֹא קִיר. וְיוֹכְלוּ לְאוֹיֵב!
 שְׁמַעוּ רַבִּים בְּרִי לֵבָב, שְׁמַעוּ וְשִׁתְּקוּ. אֲדָּ לֹא שָׁמַע רַב הָאֶלוּף בְּרַ לֵב.

צליחה וכשלון

אֲזָכֹר אֶת יוֹם הַשְּׁשִׁי, ה- 5 בְּאוֹקְטוֹבֶר, 1973 – "וְיִכְלוּ הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ..."
 חֵיל אֲנִי, בֶּן עֶשְׂרִים וְאַחַת בְּעוֹד עֶשְׂרִים יוֹם אַחֲגֵג מִסִּבַּת יוֹם הַלְּדָת...
 אֵין שְׁמַיִם מְגַלִּים מַה נּוֹעַד לְמַחֵר, כְּשֶׁתִּפְגַּשׁ שֶׁבֶת אֶת נְשִׁמַת יוֹם הַכְּפוּרִים.

מגלים הספרים טפח קטן, אך יש מסד ערפל כבד על פני הדברים.
"כן לגייס מלואים!" "אסור לגייס מלואים!"
האמנם הבטיחה גולדה מאיר בחדר הסגלגל בנוכחות קיסינג'ור עב בשך:
ישראל תנחל מפלה קטנה, כך תירש USA את מקומה של USSR!?!
ותחת - סויוז סובייקטיבית סוציאליסטית רספובליק,
נשק ושלום תתחרר אחר המלחמה... ארצות הברית - מבלי להסמיק.

אני זוכר היתה השעה 13:50 שוכבים וקוראים עתון "דבר" ו"הארץ",
במוסף שירים - שמש יפה ערבבה כפור ושבת,
כמו במחבת ביצה עין: עין לא רואה, גם און לא שומעת, -
שוכבים גברים ערמים בשקי השנה!
איש לא אמר: הכונו, יש מלחמה! מלחמה! והשכל טפש מטפש,
מנמנם, מתענג, לא יודע דבר על מה שיפיל פתאום, מאיפה היתהום תפער.
ונשרפו פתאום נשרפו חיים, כל השמים.
יום הכפורים, שבת, מהומה, בוכים חילים ברשתות הקשר.
בערה קוניטרה ברמת הגולן,

אריאל במצבי קו בר לב, שם הבית השלישי נסדק.
מקס ממן, חיל אמיץ מתחנן לסיוע: "הם באים עלי, הם אלפים,
תזרקו עלי פצצות, אני עומד מולם, כלם מסביב מתים - - -"
תחזיק מעמד! מצנה אריאל. קול שקט, יודע שאין לו הפעם כסוי,
דמעה אחת לא ראו מעיניו נושרת. ממן צוח בקשר:
הם נכנסים למצב! ושתיקה פתאומית משתררת.
מת עוד פעם בן.

7

אברהם אדן, ברו, עומד על הצבא בגזרה הצפונית לא נסב אחר.
אריאל, בין איסמעיליה לבין האגס המר הגדול, מר וזועם ממנו.
ולו חטיבת שריון 421 תחת פקודו של חיים ארז,
וחטיבת שריון 600 תחת פקודו של טוביה רביב,
וגדוד סיור אגדתי וכחות ארטילריה וחטיבה 14 ועליה אמנון רשף.
ועל הגזרה הדרומית אלופ אלברט מנדלר אשר מול האויב נצב, נהרג.
כלם חלמיש ואימה: מה יקרה לבית? מה יקרה:

שידיך ריקות ועירך רחוקה
ולא פעם סגדת אפיים
לחרשה ירקה ואשה בצחוקה
וצמרת גשומת עפעפים...

רבים הרוגינו, והמצרים הרצים אל המות, רצים- דחופים.
ואריאל מחרף נפשו לצאת לאתרו לאגף האויב, מאחור.
וטרים נעתר דוד אלעזר. ומרננים: אם יצליח אריק שרון,
הוא יצעד מנצח, ואוי - כמה אוי ואבוי ישמט השלטון
ישמט מן היד השלטון אם יצליח לצלח
ויחדף וישיג וישלל ממצרים שלל, גנרל אריק שרון...

ברו יפה ראשו במצרים, הגו במטכ"ל, אריאל וחילו יפו במרפז,
8 באוקטובר - השעה 05:45, אריאל יוצא אל הקרב לחלץ חילים.
נשמעת פקדה ממפקד הדרום- חזר! המצרים עולים עליך!

השעה 09:00, בָּרֶן עֵט בְּכחוֹ הַדָּל עַל חִילוֹת מְצָרִים.
השעה 10:45 מְפָקֵד הַדְּרוֹם, פּוֹקֵד עַל אַרְיָאֵל: נוֹעַ דְּרוֹמָה אֶל מַעְבַּר הַגְּדִי.
עוֹלָה קוֹל בָּרֶן בְּקֶשֶׁר: גּוֹבֵר עָלַי כַּחַם מְצָרִים, מִהֲרוּ-עֲזְרוּ לִי!
אֵד הַגְּדוּד מְמַלֵּא אַחַר הוֹרָאתָ אַרְיָאֵל לְנוֹעַ מִהֵר דְּרוֹמָה

וּבָרֶן לְבַדּוֹ מוֹל הָאֵשׁ... הַשְּׁעָה כָּבֵר 17:00, חֲמֵשׁ! הַשְּׁמֶשׁ נִבְלַעַת בַּיָּם.
שׁוּב, אַרְיָאֵל! עֲצֵר! סֵב לְגַזְרָה הַצְּפוֹנִית, נִהַג אֶל צְפוֹן כַּחוֹתִיד!
חֹבֶת אִישׁ הָעוֹמֵד כְּשֶׁגִּבּוֹ אֶל הָעַם הַחֲרָד מִהַמּוֹת-
רַק פָּנָיו וְלִבּוֹ וְהִלְךְ נִפְשׁוֹ יַחְרָצוֹ גּוֹרְלוֹת, אִם לְשֶׁבֶט אוֹ חֶסֶד,
לְלֹא מַחְשְׁבָה עַל עֲצָמוֹ, עַל טוֹב אוֹ יָקָר, אוֹ שֵׁם עוֹלָם,
אֲצַבְעוֹתַי לֹא חֲזוּ בְּכָלִי זֵין, לֹא שָׁנָה, לֹא מְזוֹן, מוֹל חַיִּים צְעִירִים
שֶׁל רַעִים אוֹ אוֹיְבִים – יִרְאוּ דָם, יִתְרַגְּלוּ לְרִיחוֹ שֶׁל הַמּוֹת.

וּבֵא הֵ 9 בְּאוֹקְטוֹבֵר - וַחֲרָדָה גְּדוֹלָה וּמְרָה בְּכָל הַחִילוֹת.
עַל הַמַּפָּה רְכוּנִים, מְסַמְנִים חַץ אָדָם: נוֹכַח לְמַצָּרִים נְבוֹא בְּעַרְפָּם!
קוֹל אוֹרֵב, מְקַנָּא, מִתְגַּלְגֵּל: אַרְיָאֵל הוּא סוֹרֵר! מוֹטֵב לְסַלְקוֹ מִן הַדְּרָד!

וּב- 14 בְּאוֹקְטוֹבֵר נָעִים הַמְצָרִים לְעֵבֶר שְׂרוֹן וּבָרֶן. הֵם יָכוּ וַיְפּוּצוּ.
לֵיל ה- 15 בְּאוֹקְטוֹבֵר: עָבְרוּ חִילֵי אַרְיָאֵל לְגִדַת מְצָרִים.
בְּגֶשֶׁר, מְאָרֶץ סִינִי, עָבְרוּ חִילוֹת יִשְׂרָאֵל בִּיבֻשָׁת.
נְחוּשׁ, הַפִּיל אַרְיָאֵל אֶת רוּחַ מְצָרִים, וְעָלָה בְּאֶרֶץ קוֹל שְׂמִיחָה חֲרִישִׁית
וּכְמוֹ כֶּתֶר עֲצוּב רְאִיתִי כִּי רֹאשׁ אַרְיָאֵל עֲצָמוֹ מְכַתֵּר בְּתַחֲבֻשַׁת אִישִׁית.
כֶּתֶר לָבוֹן, מְכַתְנָה, שְׁנוּעֵד לְרַפָּא אֵיזָה פְּצַע. שֶׁלֹּא יִרְפָּא עִם עֵבֶר הַשָּׁנִים.

אֵז הָעַם שְׂרָאָה אִידָּ נִפְלוּ הַפָּנִים, שֶׁר בַּחוּצוֹת: "אֶרֶיק מְלֶךְ יִשְׂרָאֵל".
שְׁמַע מִנְּשָׁה דִּין, וְשִׁמְעָה גּוֹלְדָה מֵאִיר. זְמַר הוֹלֶךְ וְגוֹבֵר.
וַיִּשָּׂא דְבָרָיו אַרְיָאֵל: גְּדוֹל, גְּדוֹל בִּיּוֹתֵר נִצְחוֹן יִשְׂרָאֵל!
אֵד מַעְבַּר אַחַר נִגְנָה מְנַגִּינַת אַבְלִים: אֶלְמֹן, אֶלְמֹן יִשְׂרָאֵל – אֶלְמֹן יִשְׂרָאֵל-

לֹא יִשְׁעַר קוֹ הַשְּׁבֵר, לֹא תִשְׁעַר טַלְטַלַת הַנִּפְשׁוֹת שְׂאֲזָכֵר מֵאוֹתָם הַיָּמִים!
לֹא תִשְׁעַר הַקְּרִיעָה שְׁקָרְעוּ בַּחֲלָצָה שְׁלֵשֶׁת אֶלְפֵי הוֹרִים שְׂכוּלִים
אִם כָּל קְרִיעָה חֲמִשָּׁה סְנַטִּימֶטְרִים בְּלִבָּד, הָרִי לֹא תִסְכַּם הַקְּרִיעָה
בְּמִדַּת הָאֶרֶץ, הָרִי לֹא נִמְנָה אֶת אֶרְכָּה בְּאֲמַת הַמִּדָּה
כִּי נִמְנָה אֵז כִּי- שְׁלוֹשִׁים קִילוֹמֶטְרִים - - - כֵּן! נִקְרַע קְרַע,
קְרַע נִקְרַע- בְּאוֹתָהּ וְדֵאוֹת שְׁזוּהִי הָאֶרֶץ אֶרְצָנוּ, וּבֵה רְאוּי לָנוּ לַחִיוֹת,
כְּקָרַע עֵתִיק בֵּין יִצְחָק שְׁטוֹב לוֹ בַּחֲזִיוֹן שֶׁל אֵיל וּסְבָד---
אֵד אַחֲיוּ יִשְׁמַעְאֵל, אִם יִרְצָה טַפַּת מַיִם, צָרִיד שְׂיִתְגַּלְּהָ לְאִמּוֹ שׁוּב,
אוֹתוֹ הַמְּלֶאֶךְ---

מְלֶאֶךְ זוֹעֵם וְכוֹעֵס, נֶאָבֵק, מְבַקֵּשׁ אֶת הַנִּפְשׁ לְקַחַת, מְנוּפֵף בְּדָגֵל שֶׁל צָדֵק.
הִיָּה מְשׁוֹרֵר הַדּוֹאֵג עַל הַצָּדֵק הַזֶּה, אִידָּ יִצְחָק לְעֵתִיד יוֹסִיף וַיִּצְחָק:

"אֵז אָמַר הַשְּׁטֵן: הַנִּצְוֹר הַזֶּה / אִידָּ אוֹכֵל לוֹ. / אֵתוֹ הָאֲמָץ
וְכִשְׂרוֹן הַמַּעֲשָׂה / וְכִלֵּי מַלְתָּמָה וְתוֹשִׁיָה עֲצָה לוֹ. / וְאָמַר: לֹא אֶטֶל כַּחוֹ / וְלֹא רָסֵן
אֲשִׁימִם וּמְתָג / וְלֹא מֶרֶד אָבִיא בְּתוֹכוֹ / וְלֹא יִדְּיוּ אֶרְפָּה כְּמַקְדָּם, / רַק זֹאת אַעֲשֶׂה:
אֶקְהֶה מַחוֹ / וְשִׁכַח שְׂאֵתוֹ הַצָּדֵק". [אֶלְתֵּרְמֹן]

אבן ללא בכי

ביהודה ושומרון ובערף יושביה של עזה בנה ערים וכפרים, רבים מהם יהרס למחר, יהרס, לא ישאיר אבן אחת ללא בכי. ועשרות ישובים בגליל. וכרוכים אחריו אוהבים ומתרבים בעלי חצי זעם, ושירי ההלל מתחלפים בשירי קינה: מחריב הארץ, וכיוצא באלה, שירי משל ושנינה. קברי ילדים יעקרו, בתי כנסת, גנות, ומכל: חלומות. מי ראה כמוני: - התנתקות- חלום עולה בלהבות, חזון מוזז בכף של טרקטור, נחשפים גידיו והנה הם גידים ריקים של ברזל מזון, עצבים תלושים של גאלה, שנשבר בשניות ברגישות ונחישות ובן רגע.

עדין רבים הבתים על ההר מביטים משם אל מישור החוף מרחוק, וכל חלונות הבתים כמו עיניו, רואים את השמש שוקעת בגם התיכון מראשי ההרים. תל אביב, הרצליה, נתניה: שוכבות שאננות ודשנות. אותם הוא ראה בשעת הלדה, כשיצאו מן הרחם, כעת הם טירות-סגורות על מחסום ומנועול ובריח, מעידות על עבירה של שגאה.

דם ואש

בגבול לבנון לוחמים מתנפלים להרג. לא ארזים שולח משם חירם יש "פלנגות" ויש "מליצה נוצרית" ויש "ארגון שחרור פלשתין". ואפשר שכאן ילכד המצביא אריאל את ראש הנחש. שמועות רוחשות בגדודים. יש מי שילך באש ובמים אחר המפקד יש הזוכרים לו גבורת איש אשר מקים ראש גשר וצולח יש מי שחרדים שמא רוח אלהים אחרים היא אשר עליו צולחת.

המון פליטים נוטשים את ביתם. מראה רע, כמו אבותינו לפני דור. אבל הנהגת הארגון לשחרור פלשתין – שם היא! אפשר ובגידיו להביא את הקץ על ראשי המתבלים השולחים לרצח האמנם כך הוגה אריאל? כי יוכל בחכמת לוח שח מט לשנות את פני ההיסטוריה, לשנות חיי עם ואמות?

הוא חולם להתוות שביל חדש לאמות מתנגשות, לוחמות, שביל העשוי מאספלט, שישעו עליו כלי רכב לטייל, למכר ולקנות. שביל עם תמרוקים, רמזורים, מעברי חציה, שביל: אוכלים ושותים ושמים. דב בר בורוכוב חלם על שבילים שכאלה, קצורי דרך, דמיוניים חלומיים:

"...יש להניח הנחה המתקבלת מאוד על הדעת, כי הפלאחים בארץ ישראל הם צאצאים ישירים של שרידי הישוב החקלאי היהודי והכנעני, בצרופ תערבת קלה מאוד של דם ערבי... בסופו של דבר יתהוו בארץ ישראל רב לאמי - של יהודים ופלאחים שהתבוללו- ומעוטים לאמיים לא נכרים; היחסים בין אלה לאלה יסדרו בארח דמוקרטי על פי היסודות של אוטונומיה לאמית-מדינית. מובן מאליו שהסדרה כזאת תבוא רק כתוצאה של קונפליקטים ממשכים..." [דב בר בורוכוב: <http://avot.cet.ac.il/Entry.aspx?pid=13>]

קונפליקטים. הנה כך נקרעה הארץ, טרם נסלל שביל הכרחי בין השכל ללב. סברות מכל גזע רוחשות מתחת לשרש-

תורת גזע של עץ מאלפת: אם עבה הטבעת בגזע העץ- אות כי היתה השנה פורקה.
אם דקה היא, ברור שרבה היתה המצויקה והגזע מעט בעבוי וצמיחה.
תורת הגזע הזו, מתהפכת באשר לבני האדם:
אם שבעה החברה, תפתח היא לזר, לשונה, לאחר, לליד, לתושב למגר.
אם תחסר, אם תרגיש איום קיומי, יתרחבו טבעות השנאה והגזע יתעבה תועבות.

הוגה אריאל שרון שמא חברו נגדו כחות קנאה אפלים מבית?
קצין נמלט מן הקרב. מזמרים: "במלחמה של שרון נחזר בארון" ---
לקאורה המצביא נתח: 15,000 לוחמי אש"ף נוטשים את הלבנון.
לו היה אורקל מדבר היה מרים קול:
אל ימהר אף מושיע לקטף פרות נצחון!
אל החלל הריק ארגון חיזבאללה שועט, שם חדש, חמאס, מופיע.
נרצח נשיא הלבנון, בשיר גיומאיל.
ספינת המצביא מתנדנדת, לאן היא נגרפת אם שטה?!
הנצחון היה בכיס, אבל עם המכנסים נתפסנו... למטה!
אבל גוי בגוי ערכו טבח- בסברה ובשתילה. ועלתה שנאה גדולה
ונפלו על ישראל שלשת רבעי השמים. ושח היוצא בראש הגדודים
על דברים מעין אלה אמר פעם משורר המופת דברים מחדדים:

אחר שנתחורו לך פרטיו של אותו מעשה מחריד ...
ידעת: אין לכתב על כל נושא אחר. לא מאמר ולא ספור ושיר.
כי מסרבת העברית לדלוג על נבלה שנעשתה בישראל.
כך אפי הלשון הזאת. כזה טיבה. [אלתרמן- על הקטל בכפר קאסם]

וקומת המצביא פעם מתגבהת ופעם בפץ מבוססת.
ופעם גוברים הדורשים לגנאי ופעם הרואים את השבח תוהים ובוהים.
הנה כד נקרעה הארץ, בחלומות של אהוה וחלומות על פלא יורד משמים.
סברות מכל גזע רוחשות מתחת לשמש-

נתק

לא בלב קל אני נושא את דברי אלה בפני העם כלו.
זה העם שעמד ועומד בגבורה בכל המסות והמוראים
במלחמה נמשכת מדור לדור, כמו במרוץ-שליחים
בכל חיי כלוחם וכמפקד, כשר וכראש הממשלה, לא ידעתי קשה כמותה:
בנו שם את בתיהם, ונטעו עץ, וגדלו פרח,
הולידו בנים ובנות שלא ידעו בית אחר.

אך כמדת הבנתי, כן מדת אמונתי בהכרח, משכנע בעמקי לבי,
במיטב הכרתי כי ההתנתקות תחזק את ישראל,
תפחית איבה, תפרץ חרם ומצור ותקדם אותנו בדרך השלום.
מאשימים אותי כי רמיתי את העם ואת הבוחרים,
כי אני נוקט בצעדים המנגדים לחלוטין לדברים שאמרתי ולמעשים שעשיתי.
זו עלילת שוא... אעשה כמיטב יכלתי להביא שלום.

כבר במגלת העצמאות שלנו, בעצומה של מלחמה אכזרית,

הושיטה ישראל הנולדת בדם את ידה לשלום למי שלחם בה ...
...ואנו קוראים, גם בתוך התקפת הדמים... לבני הערב...
לשמר על השלום ולטל חלק בבנין המדינה...
זאב ז'בוטינסקי כתב בשירו, לפני שנים רבות,
חזון שתפוח ושלום: "שם ירוה לו משפע, מאשר, בן ערב, בן נצרת ובני".

... ואצטט מדברי ראש הממשלה מנחם בגין שכה אמר:
"... אתם חלוצים נפלאים, בוני הארץ, מתנחלים על אדמת טרשים,
בגשם בחרף, מתוך קשיים. אבל יש לכם חלשה אחת –
פתחתם בקרבכם איזה תסביר של משיחיות...
...משגיחים על פשרותנו הארץ ישראלית אינם דרושים לנו!
את כל חיינו הקדשנו לארץ ישראל ולמאבק על שחרורה, וכה נוסוף".

אני קורא לעם ישראל להתאחד בשעת ההכרעה הזאת...
כבר שלמנו מחיר יקר מנשוא על קנאות רצחנית.
עלינו למצא את השרש המאכה אותנו...
...אני קורא לכם לתמך בי בשעת ההכרעה הזאת.

המוות

יש אומרים: והאיש אשר גרש מסיני את מצרים, ובנה בתים בארץ
עקר הזיה ואת חפירות חזיו של עם הקיף חומת פכחון.
יש אומרים: נענש הלוחם הגדול ונזנח- תלוי בין חיים למות,
במכונה ידחק החמצון יעבר בוגדני בעורקים, אל נימי המח לשוא יגיע,
ישלל הדבור, ופקדות החיים לא ימסרו ברשות הקשר,
התאים את פעלתם יעשו, אך כל ערוצי החיים נדמו, לא תגיע פקדה אחת לקום.
שכב אריאל, והארץ ראתה והמשיכה לנסע.
מי יודע לאן? מי יגיד מה נראה באפק?
פלגיות יש בקצה הנגב. גלד, הן שופכות את דמן בעצם החרף.

ואיש חי אל לבו סח, מנגד עבר
קרב. ידו את דינק חותכת.
ואתה אל תאמר: יסודי מעפר.
יסודך מן הזר שנפל תחתך.
יסודך מן הזר. יסודך מן החי
שנפל בקרבות הערים או הגיא...

...זהו טבע העת ודינה. כמו תנאי
וכמו חק בל יופר קבעה היא
כי יהיו בעומסיה איש מת ואיש חי
קר נושאים הם במוט בשנים.
קר נושאים הם במוט בשנים,
נכריים ואחים כמו אש ומים.

[הטור השביעי, ב', 209-אלתרמן]

כּוֹבְשִׁים גְּדוֹלִים, גְּדֹל הַשְּׁטִח אֲשֶׁר כָּבְשׁוּ - יַעֲיֵד עַל גְּדֹל הַהֶעָדָר בְּתוֹכָם,
וְכָל הַהֶעָדָר, הֶעָדָר אֶהְבָּה, אֶהְבַּת עִם וּמִכָּל: הָאִשָּׁה.
זוֹ אֲשֶׁר נִכְבְּשֶׁת, מִרְשָׁה לּוֹ, נַעֲנִית, וְהוּא כְּתִינוּק בְּחִיקָה,
לִילִי- אֲשֶׁר שָׁמָּה עַל פִּי שְׁמוֹת צְפוּרִים וּפְרָחִים, וְשֵׁם אֶהְבָּה.
כּוֹבְשֶׁת אֶת סַעְרוֹת נַפְשׁוֹ, מִתִּירָה לּוֹ לְכַבֵּשׁ וְלָנוּחַ
יִלְדָה יְלָדִים וְזוֹ אֶהְבָּה. אֶתוֹ בְּגִבְהִים וּבְשִׁפְלִי,

כֵּן, בְּצִפּוֹן מֵעֶרֶב הַנֶּגֶב, גִּבְעַת פְּלָנִיּוֹת אֲדָמוֹת, חֲנוּת הַשְּׁקִמִּים הִיא.
הָאָדָם הָעֵז, הִרְהוּר אֶהְבָּה יְהִרְהֵר.
דְּרוֹמָה מְשֵׁם, רוּחַמָּה, דּוֹרוֹת וְהִנֵּה הִיא- מִיָּמִין,
דָּרָךְ שֶׁעַר הַבְּקָר תַּעֲבֹר וְתַעֲלֶה לְפִסְגַּת הַגִּבְעָה.
עַל הַגִּבְעָה שְׁנֵי צִיּוֹנִים הֵם:
הִיא - כּוֹבְשֶׁת גְּדוֹלָה. הוּא נִכְבָּשׁ.

בִּקְרָה בְּהִיר
" ... הֵה, עֲבָרִי בְּשִׁמְלוֹת כְּפָרִיּוֹת,
בְּטָרְקֵלִין הַמְרָאוֹת שְׂרַמְנִי,
לְךָ כָּלִים מֵאֲבָק סְפָרִיּוֹת
גְּבוּרִים וְשִׁכְחִים שֶׁל רוּמָנִים.

וּמִכָּה בִּי צְחוּקָה הַפְּשׁוּט
וְתוֹלֵשׁ מִלְּבִי אֶת הַדָּלֶת
וְשׁוֹטֵפוֹ בְּרִכִּילוֹת, בְּפִטְפוּט,
בְּתַחֲנִית שְׁעוֹנִים וּמְטוֹטְלֶת... " [אלתרמן]

הַמוֹצֵב הַקִּיּוּמִי

הַטְּנִקִּים נִגְמְרוּ כְּבָר
עֲכָשׁוּ זֶה רַק הַצִּיטוֹפְלֶסְמָה
אִי סְפִיקַת הַחַיִּים
אֲזָלָה הַתַּחֲמִשֶׁת
הַצְּעָקוֹת, דְּמָמַת הַמְּוֹת:
זֶה לֹא מִמָּצֵב הַמְּזוּחַ*

101 סְבוֹת לַחַיּוֹת - - - לְהַכְנִיעַ
כָּל הַכְּלִים חֹדֵל, כָּל הַכְּלִים חֹדֵל!
הָאֵם יְהִיָּה סִיוַע אֲרִטִּילָרִי?
לְבַד, לְבַד
זֶה כָּל הָאָדָם, עֲבֹר!
הַחֹדֵר הַשְּׁמָאֵלִי וְהִימְנִי עֲדִין בְּיַדֵּינוּ
הַמָּצֵב קוֹשֶׁה אֵדָּה לְצִיב -
הַדְּמָעוֹת יִלְחַמוּ לְכֶם
וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּן,

קוֹ בֵּר-לֵב, ה- EKG שְׁמִשְׂרִטֵט הַלֵּב

כְּמוֹ נוֹף הָרֵי יְרוּשָׁלַיִם שְׂיֹרֵד לְמִישׁוֹר הַחוּף
מִיֵּשֶׁר קוֹ, מִתֵּיִשֶׁר סוֹפְנִי,
אֲרִיק? אֶתְּהָ צוֹלֵחַ? [יוֹסֵף עוֹזֵר]

.....
*מְחֻצְבֵי קוֹ בְּרֵלֵב עַל תַּעֲלַת סוּאָן

.....
050 4145250
yosefmeshorer@gmail.com
ת.ד 27137 ירושלים 9127101